

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter. (Midlertidig udvidet adgang til realkreditbelåning).

(Lovf. nr. L 217. Fremsat 22/8 77. Første behandling 22/8 77. Betænkning 27/8 77. Anden behandling 31/8 77. Tillægsbetænkning 1/9 77).

Der var stillet 2 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Kaj Hansen (DKP):

Vi har fra starten været meget kølige over for dette lovforslag. Vi tror ikke meget på værdien af disse ustandselige op- og nedreguleringer af lånerammer inden for kreditinstitutionerne, når alle ved, at den helt alvorlige bremse på et fornuftigt boligbyggeri her i landet er rentens højde. Nu er der ydermere sket det, at man har hævet lånerammerne for erhvervsbyggeriet, og på den baggrund skal jeg meddele, at vi vil undlade at stemme for lovforslaget og stemme imod ændringsforslagene.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Ændringsforslag nr. 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):

Vores økonomiske situation er så usikker, at vi snarest må igangsætte den frivillige forhåndslåneordning. Bankfolk i hele landet udtaler, at den eneste sikkerhed, der kan gives folk, er en forhåndslåneordning. Man kan ikke forvente, at der igangsættes byggeri, hvis folk står usikre med hensyn til de økonomiske forhold,

under hvilke de bygger. Det bedste tidspunkt til at tillade forhåndslån er netop nu, hvor vi har et lille byggeri i gang, og hvor der er plads til ekstra obligationsudbud.

Boligministeren erklærede sig forleden positiv over for tanken og ville gøre noget for den frivillige forhåndslåneordning. Det kan boligministeren gøre noget ved her og nu, han kan nemlig vise sin velvilje ved at gå ind for det dagsordensforslag, vi om lidt vil fremsætte. De, der stemmer imod dette dagsordensforslag, må tage ansvaret for de sorte huse, der bliver en følge deraf, og de redningsaktioner, der skal laves om ét år eller halvandet. Jeg skal derfor på fremskridtspartiets vegne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget opfordrer boligministeren til inden for måneder at ikraftsætte ordningen om frivillig forhåndslåning.

Folketinget fortsætter herefter behandlingen af forslaget.«

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Wilhelm (VS):

Jeg skal kun meget kort sige, at vi ved andenbehandlingen har givet tilsagn om at støtte lovforslag nr. L 217, og vi har i tillægsbetænkningen skrevet, at vi ville anbefale det vedtaget uændret. Det, der skete nu ved afstemningen om ændringsforslagene, var, at socialdemokratiets knæfald for VKQ også på dette punkt har givet forbedrede finansieringsvilkår for erhvervsbygninger, og på den baggrund vil vi stemme imod lovforslag nr. L 217, som det ser ud nu.

Det, der er indeholdt i fremskridtspartiets dagsordensforslag om forhåndslåneordninger, har vi haft lejlighed til at udtale os om nogle gange i det sidste par år. Vi mener, at en forhåndslåneordning alt andet lige vil gøre byggeriet endnu mere rentefølsomt og skabe en endnu mere ustabil byggerytme, og at paralleltkørende forhåndslån og bagudgående lån vil give de voldsomste fluktuationer, alt efter om man forventer en renteopgang eller rentenedgang; det vil derfor være et håbløst system. Der kan være mange gode grunde til at modarbejde de uventede konsekvenser, som bygherrer kan

[Wilhelm.]

komme ud for, når renten stiger voldsomt, fra de igangsætter, til de skal til at finansiere, men det her foreslåede er efter vores mening ikke måden at gøre det på. Vi vil anbefale, at man stemmer imod denne dagsorden fra fremskridtspartiet.

Winnie Russell (S):

Som det vil være fru Kirsten Jacobsen bekendt, har folketetinget bemyndiget boligministeren til at indføre en frivillig forhåndslåneordning på det mest passende tidspunkt, og jeg er vidende om, at boligministeren netop nu forhandler med de myndigheder, som i denne forbindelse spiller en væsentlig rolle, om det betimelige i en meget hurtig iværksættelse.

Jeg skal på denne baggrund afvise dagsordensforslaget, idet socialdemokratiet under disse forudsætninger føler, at dette forslag er og bliver et demonstrationsforslag.

Alfred Hansen (DR):

I retsforbundets oplæg til augustsamlingen, »Fuld beskæftigelse igen«, opfordrer vi netop til, at man genindfører en forhåndslåneadgang. Om man, som fremskridtspartiet foreslår i deres dagsordensforslag, skal realisere det inden to måneder, og om det kan klares rent teknisk, skal jeg ikke kunne afgøre, men vi vil gerne stemme for dagsordensforslaget for at vise vores positive holdning til dette problem.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg er helt klar over, at folketetinget har bemyndiget boligministeren til at iværksætte en forhåndslåneordning, men det må også være fru Winnie Russell bekendt, at den bemyndigelse er givet for snart længe siden. I hele den mellemliggende periode har boligministeren den ene gang efter den anden, når jeg har rejst spørgsmålet her i folketingsalen på fremskridtspartiets vegne – både denne boligminister og den tidligere boligminister – udtalt sig særdeles positivt over for tanken om snart at gøre noget, men det eneste positive, de har gjort, er, at de har stået og sagt et par velvillige ord her fra talerstolen. Nu synes jeg, at folketetinget, med den kriseplan der er vedtaget, har gjort tingene så usikre for de mennesker, der skal starte et byggeri, at folketetinget også må have en forpligtelse til at give dem nogle sikre økonomiske vilkår at bygge under. I denne samling har vi i skatte- og afgiftsudvalget haft besøg af en

mand, der var ved at bygge et parcelhus, og som fortalte os, at dette parcelhus på grund af det og det og det og det, som man ikke kunne forudse, den dag han startede byggeriet, kostede 30.000 kr. mere, da det var færdigt, seks måneder efter påbegyndelsen.

Vi har tidligere set, hvordan det har medført en hel masse sorte huse, som folketetinget har måttet lave redningsaktioner for, og det er det, fremskridtspartiet vil forsøge at undgå ved, at man iværksætter den frivillige forhåndslåneordning. Jeg synes, ministeren nu skal have noget at putte al sin velvilje i, og selv om ministeren ikke er i stand til at stemme selv, er jeg sikker på, han vil kunne forklare den socialdemokratiske gruppe, at det er meget, meget fornuftigt at støtte dette dagsordensforslag.

Jeg vil også erindre om al den velvilje, der har været fra både venstre, de konservative og centrum-demokraterne, når vi tidligere har diskuteret forhåndslåneordningen. Bekymringerne fra disse partier har altid været, at obligationsudbuddet har været for stort nøjagtig på det tidspunkt. For ganske få dage siden udtalte boligministeren, at man nu ikke kun ville være positiv, men også ville gøre noget, for nu var obligationsudbuddet af en sådan størrelse, at man kunne overse konsekvenserne af det. Derfor har den indvending, som venstre og specielt de konservative har fremført om, at obligationsudbuddet skulle være for stort, ikke længere gyldighed. Det har vi boligministerens ord for, og derfor kan jeg ikke se nogen som helst saglig begrundelse for, at disse partier skulle afvise, at vi nu ikraftsætter den frivillige forhåndslåneordning. Hvis man gør det ved at stemme imod vort dagsordensforslag, tilkendegiver man samtidig, at man ikke synes, man har nogen som helst moralsk forpligtelse til at give de bygherrer, som igangsætter byggeri, en rimelig økonomisk sikkerhedsventil for, hvilke boligudgifter de kommer til at sidde med, den dag de er færdige, og så må disse partier tage ansvaret for alle de redningsaktioner, som vil blive følgen af det. Det må de naturligvis gøre op med sig selv, men jeg synes, det ville være rimeligere og moralsk rigtigere at give de mennesker, der igangsætter et byggeri, sikkerhed for, hvilken husleje de kommer til at sidde for, når byggeriet er færdigt, forud for byggeriets påbegyndelse, og denne indstilling kan man tilkendegive ved at stemme for vort dagsordensforslag om at gennemføre den frivillige forhåndslåneordning her og nu.

Boligministeren (Ove Hove):

Jeg må lige korrigere fru Kirsten Jacobsen, der tillægger mig en udtalelse om obligationsbeholdningen osv. forleden. Det, jeg sagde, var, at vi kunne tage spørgsmålet om en forhåndslåneordning op til drøftelse igen. Jeg vil gerne føje til, at vi har fulgt hele denne forhåndslåneordningsproblematik siden i foråret og også tidligere ved møder med Nationalbanken for at finde det rette tidspunkt til indførelse af en sådan ordning. For nogle dage siden er der aftalt nye forhandlinger om dette spørgsmål, og det må naturligvis afhænge af de vurderinger, vi kommer frem til i samråd med Nationalbanken, om ordningen kan indføres, men viljen er der, når det rette tidspunkt er der.

Christophersen (V):

Jeg vil bare sige til fru Kirsten Jacobsen, at jeg synes, hun skal stemme tonefaldet lidt ned. Når vi har givet boligministeren bemyndigelse til at gennemføre en forhåndslåneordning, er tanken dermed faktisk, at det ikke skulle være folketinget, men boligministeren, der sad med det ansvar. Skulle vi nu ikke lige vente og se, hvordan man rundt omkring, bl. a. i Nationalbanken, vurderer virkningerne af de aftaler, der er truffet, og skulle vi så ikke lade de pengepolitiske myndigheder få den tid, der skal til for at træffe en fornuftig og ansvarlig beslutning, i stedet for at lave det her en eftermiddag kl. ti minutter over tre under ét punkt ud af 26 på en i forvejen meget sammenpakket dagsorden, hæftet på som et indlæg i allersidste øjeblik.

Jeg synes ærlig talt, fru Kirsten Jacobsen skulle lade være med at være så overivrig, og jeg synes også, fru Kirsten Jacobsen skal lade være med nu at fortolke, hvordan vi andre vil stemme, på alle de måder, som lige passer ind i hendes rent snævre partipolitiske kram. Det kunne jo være, at vi traf vores beslutninger ud fra lige så hæderlige motiver, som fru Kirsten Jacobsen gør.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil blot sige til hr. Christophersen, at dette ikke er et forslag, som kommer ind en sen eftermiddag mellem mange andre. Det er tredje gang, jeg rejser spørgsmålet på fremskridtspartiets vegne. Jeg har fremsat det som lovforslag to gange, og begge gange de to lovforslag blev behandlet, udtrykte venstre ved førstebehand-

lingen velvilje over for tanken. Men jeg må altså nu konstatere, at venstre ikke længere kan finde en undskyldning for kun at udtrykke velvilje, for man har aldrig haft forslaget til tredje behandling, og derfor har venstre aldrig været tvunget til at stemme om det. Det er man nu, fordi det er fremsat som dagsordensforslag. Det ansvar er venstre altså ikke parat til at tage på sine skuldre, og så må vi jo bare konstatere, at venstre hellere ser, at det er Nationalbanken, end at det er folketinget, der lovgiver her i landet. Det må vi andre tage til efterretning; det er blot sørgeligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag om motiveret dagsorden af Uwe Jensen (Ribe a.)

forkastedes med 116 stemmer mod 31.

Lovforslaget

vedtoges med 135 stemmer mod 4; 6 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Løvforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om opførelse af 10.000 almennyttige boliger og boliger til unge (kollegier), 5.000 beskyttede boliger og 2.000 plejehjemspadser [af Kaj Hansen m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 58. Første behandling 22/8 77. Betænkning 27/8 77. Føregående del af anden (sidste) behandling 31/8 77. Tilføjelse til betænkning 2/9 77).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forhandlingen genoptoges.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg har efterhånden opgivet håbet om at få vedtaget den kommunistiske folketingsbeslutning om bl. a. bygning af 10.000 almennyttige boliger i denne folketingssamling, og jeg skal derfor efter to dages lang debat ikke trække tiden unødigt ud, men der er dog én ting, jeg er nødt til at bede om svar på. Under den forrige andenbehandling af forslaget sagde den socialdemokratiske ordfører i denne sag, fru